

Atidžiai perskaityk tekstą ir atlik užduotis.

Kada buvo išrasta moneta?

Prieš atsirandant monetoms vyravo mainų ekonomika: žmonės susiderinę tiesiogiai keisdavosi prekėmis ir paslaugomis. Laikui bėgant kaip užmokestis imti naudoti įvairūs daiktai – druskos luitai, stiklo rutuliukai, šernų ar lokių iltys, galvijai, kriauklės, akmeniniai kirviai. Kiekvienas daiktas turėjo savą vertę.

XII–VI a. pr. Kr. užmokestį prekėmis pakeitė apskritos formos kaldintos auksinės, sidabrinės ar šių metalų lydinio monetos. Sidabrinės monetas, kurių svoris atitinka vertę, pirmieji pradėjo kaldinti graikai. Netrukus jomis ėmė naudotis visos prie Viduržemio jūros gyvenančios tautos. Žodžiu „moneta“ pinigas pradėtas vadinti apie III a. pr. Kr. Romoje. Mat pinigų kalykla – dirbtuvė, kurioje kaldinamos monetos, – buvo įsikūrusi Junonos Monetos (Patarėjos) šventykloje.

Kada pasirodė pirmieji banknotai?

X a. Kinijoje metalinės monetos buvo tokios sunkios, kad savininkai jas laikydavo saugyklose, o norėdami įsigyti pirkinių paimdavo tik jų vertę liudijantį raštelį. XI a. valdžia perėmė tokių mainų kontrolę ir išleido nustatytos vertės raštelius – tai ir buvo pirmieji banknotai.

Stokholmo bankas Švedijoje pirmasis Europoje 1661 m. pradėjo spausdinti banknotus. Popierinių pinigų atsiradimas paveikė prekybą: tikros, apčiuopiamos vertės gėrybės pakeitė tik sutartinę vertę turintys „lapeliai“. Juk anksčiau vykstant mainams vienos tikros gėrybės būdavo keičiamos į kitas tikras gėrybes. Todėl iš pradžių į banknotus žiūrėta su nepasitikėjimu, kaip į keistus, beverčius popierius, bet už juos buvo galima įsigyti visa, kas reikalinga.

Pagal knygą „[domioji enciklopedija apie viską“.

Klausimai ir užduotys

- 1 Kaip supranti žodžius *vyravo mainų ekonomika*?

(1 taškas)

- 2 Kokie daiktai buvo naudojami vietoj pinigų prieš atsirandant monetoms?
Remkis tekstu ir parašyk bent tris.

1.

2.

3.

(1 taškas)

- 3 Iš ko gamintos pirmosios monetos? Parašyk tris jų rūšis, minimas tekste.

1.

2.

3.

(1 taškas)

- 4 Kuo buvo ypatingos graikų kaldinamos monetos?

(1 taškas)

- 5 Ar pinigai kaip nors susiję su šventykla? **Pažymėk varnele v**

☐ taip ☐ ne

Remkis tekstu ir paaiškink, kodėl taip manai.

(1 taškas)

- 6 Remkis tekstu ir parašyk, kodėl X a. Kinijoje metalinės monetos būdavo laikomos saugyklose.

VI TESTAS – PINIGAI

7 Kuo Kinija svarbi pinigų istorijoje?

(1 taškas)

8 a) Kas yra *banknotas*?

(1 taškas)

b) Kaip dar tekste vadinami banknotai? Parašyk dar vieną pavyzdį.

1. *nustatytos vertės rašteliai*

2. _____

(1 taškas)

9 Parašyk du popierinių pinigų privalumus.

1. _____

2. _____

(1 taškas)

10 Perskaitęs tekstą apie pinigus parašyk, kuo patogiai išlankstyta dviejų skyrių piniginė.

(1 taškas)